Міністерство освіти і науки України

Відокремлений структурний підрозділ

«Любешівський технічний фаховий коледж

Луцького національного технічного університету»

Циклова (методична) комісія викладачів соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

_____ А.В.Хомич

«_____» _____ 2026р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни

«Етика та естетика»

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітньо-професійна програма	«Будівництво та експлуатація будівель і споруд»

Любешів 2026

Розробник: Хомич Алла Григорівна, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ

НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Будівництво та експлуатація будівель і споруд»	Протокол від 01.09.26р № 01 Голова РПГ _____ Красилик-Чернова Ю.П. (підпис) (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні циклової методичної комісії викладачів соціально-гуманітарних дисциплін, фізичного виховання та захисту України	Протокол від 01.09.2026 № 1 Голова ЦМК _____ Кравчик Л.М. (підпис) (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд навчальної програми дисципліни

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівник РПГ	Дата та номер протоколу засідання циклової методичної комісії	Голова циклової методичної комісії

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Етика та естетика
Розробник	Хомич Алла Григорівна, викладач вищої категорії
Семестр вивчення навчальної дисципліни	III курс (I семестр)
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 3 кредити ЄКТС; Лекції: 44 год Семінарські: 4 год. Самостійна робота: 42 год. Форма контролю: диференційований залік
Мова(и)викладання	Українська мова

2. Місце навчальної дисципліни в освітньому процесі

Статус дисципліни	Вибіркова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення дисципліни	«Всесвітня історія», «Історія України», «Культурологія», «Психологія , «Філософія»
Додаткові умови	Відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення дисципліни «Етика та естетика»: сформувати у студентської молоді загальні уявлення про найважливіші етичні та естетичні категорії, донести знання про основні етапи розвитку теорії моралі, розкрити суть законів краси і гармонії, теорії і практики мистецькохудожньої творчості, виробити правильне розуміння сенсу і ролі моралі, а також необхідних у фаховій діяльності естетичних критеріїв та художньотворчих методів. Завдання вивчення дисципліни: навчити здобувачів освіти розуміти основні етичні та естетичні поняття, практично використовувати набуті знання у подальшій трудовій діяльності, в різних життєвих ситуаціях, вміння переконливо відстоювати свої моральні принципи, усвідомлювати значення категорії краси, художньо-мистецької творчості у професійній практиці.

Сутність етики та естетики полягає у розмірковуваннях над духовно-ціннісними орієнтаціями людства. Етика тут постає як теорія, що розглядає розгортання практичної діяльності людини, її ставлення до суспільства і до інших, норма моралі тощо. Естетика репрезентує вивчення емоційно-почуттєвого, духовно-ціннісного та художнього досвіду.

Вивчення курсу «Етика та естетика» передбачає ознайомлення здобувачів освіти із основними теоріями та проблемами сучасної світової та вітчизняної етичної та естетичної думки, їх історії, з розмаїттям підходів, методологій, теоретичних побудов.

Роль і призначення курсу полягає в тому, щоб збагатити студентів знаннями про основні проблеми світової етики та естетики, про їх поняття, категорії, ідеї, теорії. На основі загальнолюдських цінностей, забезпечити глибоке засвоєння специфіки етичного та естетичного осягнення дійсності та сприяти формуванню високої світоглядно-методологічної культури мислення; розширити та поглибити пізнавально-орієнтаційні знання здобувачів освіти, майбутніх спеціалістів, у сучасній соціальній реальності; сформувати творче мислення в пізнанні соціальних явищ.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК 14. Здатність до використання основних положень і методів соціальних, гуманітарних, політичних і економічних наук при вирішенні соціальних і професійних задач, здатність аналізувати соціально значущі проблеми і процеси.

5. Результати навчання

РН 2. Оцінювати сучасний стан культурного розвитку держави, розвивати та вдосконалювати інтелектуальний, загальнокультурний, фізичний і духовний рівень. Бути активним суб'єктом професійної та економічної діяльності держави.

РН 6. Здійснювати пошук інформації, необхідної для знаходження творчих рішень або відповідей на чітко визначені конкретні та абстрактні проблеми, у тому числі за допомогою сучасних інформаційних технологій, ідентифікувати, аналізувати та оцінювати отримані дані.

6. Вимоги до знань і вмінь

В результаті опанування змістом курсу здобувач освіти повинен *знати:*

- специфіку етики та естетики, їх функції;
- ключові категорії, тенденції, парадигми, закономірності;
- проблемне поле етики та естетики;
- норми, принципи, імперативи;
- історичну ретроспективу: історичні етапи розвитку етики та естетики, видатних філософів-гуманістів, теоретиків, митців;

вміти:

- використовувати систему етичних індикаторів для визначення змісту етичних інтересів та орієнтацій людини;
- співвідносити прекрасне з потворним, підвищене з низинним;
- використовувати основи сучасного етикету у житті;
- використовувати знання для більш комфортних та толерантних відносин у житті;
- формувати основні морально-етичні вимоги як для свого життя, так і для навколишнього суспільства;
- використовувати надбані знання у конкретних умовах;
- обґрунтовувати власний або чужий моральний вибір щодо конкретних умов.

Оволодіти такими практичними навичками: формування етичної поведінки фахівця, володіння собою та вміння проявляти такі моральні якості: довіра, повага і терпимість, толерантність; здатність розрізняти добро і зло, моральну, аморальну; засвоєння основ і творчої природи етичного мислення, культури; культура морального діалогу (спілкування), людяність. Формування знання про необхідність морально-етичного вдосконалення, активної життєвої позиції особистості, творчого мислення з метою самовдосконалення та саморозвитку в обраній професійній діяльності та у суспільстві зокрема

7. Програма навчальної дисципліни

Кожен змістовий розділ включає в себе лекції, семінарські роботи, самостійну роботу здобувачів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмованого матеріалу відповідної частини курсу.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Етика

1. Вступ. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.
2. Головні етапи історичного розвитку етичної думки.
3. Поняття, структура і категорії моральної свідомості.
4. Моральні виміри спілкування.
5. Національна етика.
6. Сімейна етика.
7. Релігійна етика.
8. Біоетика.
9. Професійна етика.
10. Цифрова етика та етика штучного інтелекту.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Естетика

1. Визначення та сутність поняття «естетика».
2. Основні категорії естетики.
3. Специфіка і структура естетичної свідомості.
4. Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики.
5. Естетика постмодернізму та метамодернізму.
6. Естетика міського середовища та урбанізм.
7. Промислова естетика та дизайн.
8. Сучасні технології та нова естетика.

8. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		л	п	с	с.р.
Змістовий модуль 1. Етика					
Вступ. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	4	2			2
Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	4	2			2
Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	4	2			2
Моральні виміри спілкування.	4	2			2
Національна етика.	4	2			2
Сімейна етика.	4	2			2
Релігійна етика.	6	4			2
Біоетика.	6	4			2
Професійна етика.	4	2			2
Цифрова етика та етика штучного інтелекту.	8	2		2	4
Змістовий модуль 2. Естетика					
Визначення та сутність поняття «естетика».	4	2			2
Основні категорії естетики.	4	2			2
Специфіка і структура естетичної свідомості.	4	2			2
Мистецтво як естетичне явище. Мистецтво XX ст. в контексті західноєвропейської естетики.	8	4			4
Естетика постмодернізму та метамодернізму.	6	4			2
Естетика міського середовища та урбанізм.	6	2		2	2
Промислова естетика та дизайн.	4	2			2
Сучасні технології та нова естетика.	6	2			4
Всього:	90	44		4	42

9. Тематичне планування навчальної дисципліни

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин	Дата проведення
Змістовий модуль 1. Етика			
1.	Вступ. Предмет і завдання етики. Мораль як соціальний феномен.	2	
2.	Головні етапи історичного розвитку етичної думки.	2	
3.	Поняття, структура і категорії моральної свідомості.	2	
4.	Моральні виміри спілкування.	2	

5.	Національна етика.	2	
6.	Сімейна етика.	2	
7.	Релігійна етика.	2	
8.	Релігійна етика.	2	
9.	Біоетика.	2	
10.	Біоетика.	2	
11.	Професійна етика.	2	
12.	Цифрова етика та етика штучного інтелекту. Контрольна робота № 1. Етика. Тести.	2	
13.	Семінарське заняття № 1. Цифрова етика та етика штучного інтелекту (ШІ): Моральні виміри поведінки в інтернеті, кібербулінг, проблема відповідальності алгоритмів, приватність даних та етичні кодекси для розробників штучного інтелекту.	2	
Змістовий модуль 2. Естетика			
14.	Визначення та сутність поняття «естетика».	2	
15.	Основні категорії естетики.	2	
16.	Специфіка і структура естетичної свідомості.	2	
17.	Мистецтво як естетичне явище.	2	
18.	Мистецтво ХХ ст. в контексті західноєвропейської естетики.	2	
19.	Естетика постмодернізму та метамодернізму.	2	
20.	Естетика постмодернізму та метамодернізму.	2	
21.	Естетика міського середовища та урбанізм.	2	
22.	Семінарське заняття № 2. Естетика міського середовища та урбанізм: Взаємодія будівлі з навколишнім ландшафтом; феномен «візуального сміття» (реклама, хаотична забудова) та методи боротьби з ним.	2	
23.	Промислова естетика та дизайн.	2	
24.	Сучасні технології та нова естетика.	2	

10.Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Етика та естетика» є лекції, з використанням мультимедійних засобів навчання, семінарські заняття, підготовка рефератів, доповідей, презентацій на щорічні студентські конференції, самостійна робота здобувачів освіти.

Відповідно до вищезазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання контрольних робіт, реферату, виконання і захист семінарських робіт та диференційований залік за період вивчення дисципліни.

Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).
2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).
3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.
4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, статті, тези).

Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової перед вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням предмету з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи студентів.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять.

Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за контрольними роботами.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми.

Семестровий контроль з дисципліни «Етика та естетика» проводиться в процесі освітнього процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни згідно з діючим Положенням про екзамени та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання розрахунків), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням ЦМК у НМК дисципліни «Етика та естетика» й доводяться до відома студентів.

Поточний контроль на лекції покликаний привчити студентів до систематичного опрацювання пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої

лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття студентів розділи з наступним роз'ясненням їх.

Контроль у позааудиторний час

1. Перевірка конспектів лекцій і рекомендованої літератури.

2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно проробляється.

11.Критерії оцінки знань, умінь і навичок студентів

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу здійснюється шляхом поточного, підсумкового контролю.

Поточний контроль – це оцінювання навчальних досягнень студента (рівень теоретичних знань та практичні навички з тем) під час проведення аудиторних занять, організації самостійної роботи, на консультаціях (під час відпрацювання пропущених занять чи за бажання підвищити попереднє оцінювання) та активності студента на занятті.

Поточний контроль реалізується у формі опитування, виступів на семінарських заняттях, експрес-контролю, контролю засвоєння навчального матеріалу, запланованого на самостійне опрацювання студентом тощо.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи, реферати тощо);
- самостійне опрацювання тем;
- підготовка тез, конспектів навчальних або наукових текстів;
- систематичність роботи на заняттях, активність під час обговорення питань.

Критеріями оцінки є:

усні відповіді:

- повнота розкриття питання;
- логіка викладання, культура мови;
- емоційність та переконаність;
- використання основної та додаткової літератури;
- аналітичні міркування, уміння робити порівняння, висновки;

виконання письмових завдань:

- повнота розкриття питання;
- цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки;
- акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка за ***заняття*** – **5**

Атестації підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Атестація виставляється на підставі результатів опанування студентами матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних

оцінок, різних видів навчальних робіт (самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності студентів.

Семестрове оцінювання здійснюється за результатами тематичного оцінювання з урахуванням динаміки особистих навчальних досягнень студентів з дисципліни протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення. Семестрова оцінка може підлягати коригуванню. У разі підвищення оцінки виставляється скоригована оцінка.

5 (відмінно)	Студент володіє глибокими міцними знаннями, може вільно висловлювати власні судження і переконливо їх аргументувати. Відповідь повна, самостійна, правильна, викладена літературною мовою у логічній послідовності. Студент знає теоретичний матеріал та вміє пов’язувати його з практичними уміннями.
4 (добре)	Студент вільно оперує навчальним матеріалом, узагальнює окремі факти, формує нескладні висновки, обґрунтовує їх фактами,взятими з підручника. Відповідь задовольняє вищевказані вимоги частково,містить певні неточності у викладі матеріалу. Недоліки легко виправляються при відповідях на додаткові запитання викладача.
3 (задовільно)	Студент загалом самостійно відтворює фактичний матеріал теми, може дати стислу характеристику епосі чи періоду, культурологічному феномену, в цілому правильно вживає культурологічні терміни. Відповідь загалом правильна, але допущені неточності; студент виявляє розуміння навчального матеріалу при недостатній повноті засвоєння понять або непослідовному викладі матеріалу; слабо володіє практичними навичками.
2 (незадовільно)	Відповідь неправильна, студент виявляє незнання основних понять дисципліни.

12.Політика навчальної дисципліни

Здобувач освіти зобов'язаний в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з дисципліни. Активна участь здобувачів під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи, виконання семінарський /ПР, заохочення їх до дослідної та проєктної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Дотримуватись Положення про академічну доброчесність у ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ» та норм Закону України «Про академічну доброчесність».

Самостійність: письмові, розрахункові та практичні роботи виконуються студентами виключно самостійно.

Джерела та цитування: будь-яке використання чужих ідей, текстів чи результатів обов'язково супроводжується правильним посиланням на першоджерело.

Використання ШІ: застосування штучного інтелекту (ChatGPT тощо) дозволене лише як допоміжний інструмент. Студент зобов'язаний зазначити у роботі назву програми та спосіб її використання. Подання згенерованого тексту як власного є порушенням.

Заборонені дії: плагіат, самоплагіат, списування, використання шпаргалок чи технічних засобів під час оцінювання, а також виконання завдань на замовлення (або за інших осіб).

Наслідки порушень: виявлення недоброчесності веде до анулювання оцінки за роботу без права перескладання, або до повторного проходження оцінювання. Системні порушення передаються на розгляд Комісії з академічної доброчесності коледжу.

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання коледжу; з метою контролю виконання завдань заліку в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, GoogleMeet, Viber тощо). Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є вивчення навчального матеріалу за кожною темою.

13. Рекомендована література

1. Етика та естетика: Навчальний посібник / За ред. Панченко В. І. – К.: 2014. – 432 с.
2. Естетика: Навчальний посібник для педагогів / за ред. Т. І. Андрущенко. - К.:, 2014. - 613 с.
3. Курс лекцій і методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни “Етика та естетика” /Укл.: Фесенко Г.Г. – Харків, 2009. – 36 с.
4. Ларіонова В. К. Історія етичних учень: посібник / Ларіонова В. К. – Івано-Франківськ – 2004. – 192 с.
5. Малахов В. А. Етика: курс лекцій / В. А. Малахов. – Острог, 2014. – 214 с.
6. Петрушенко В.Л., Савельєв В.П., Сурмай І.М., та ін. Етика і естетика: Навчальний посібник /За ред.. В.Л. Петрушенка. – Львів, 2015, - 304 с.
7. Тофтул М. Г. Сучасний словник з етики / М.Г. Тофтул. – Житомир, 2014 р. – 416 с.
8. Естетика: навч. посіб. / Анучина Л. В., Бурова О. К., Уманець О. В., Шило О. В.; за ред. Л. В. Анучиної та О. В. Уманець. — Х. : Право, 2010. — 232 с.
9. Естетика : навчальний посібник / за ред. Мартиненко Л. Б. – Умань, 2016. – 137 с.

13. Інформаційні ресурси

1. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/panchenkoEtyka-ta-estetyka.pdf
2. https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_pravo/popovych.pdf
3. https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/09/Etyka-ta-estetyka.pdf
4. https://shron1.chtyvo.org.ua/Petkun_Svitlana/Etyka_i_estetyka.pdf?PHPSESSID=29vo02rog2p3tsd7uj966l94g7